

Václav Havel (5.októbra – 2012) český dramatik, esejista, kritik komunistického režimu a bývalý politik. Bol deviatym a posledným prezidentom Československa(1989-1992) a prvým prezidentom Českej republiky.

Václav Havel pôsobil v 60. rokoch 20.stor. v Divadle na zábradlí, kde ho preslávili hry Zahradní slavnost(1963) a Vyrozumění. V dobe ppred Pražským jerom sa zapojil do politickej diskusie a presadzoval zavedenie demokratickej spoločnosti. Po násilnom potlačení reforiem vojenskou inváziou štátov Varšavskej zmluvy dostal zákaz publikovať a stal sa jedným z prominentných disidentov, kritikov vtedajšieho normalizačného režimu. Vystupoval na obranu politických väzňov a stal sa spoluzakladateľom a jedným z prvých hovorcov občianskej iniciatívy za dodržiavanie ľudských práv Charta 77. To upevnilo jeho medzinárodnú prestíž, ale tiež mu vynieslo celkom päť rokov väzenia. Po vypuknutí Zamatovej revolúcie v novembri 1989 sa Václav &Havel stal jedným zo spoluzakladateľov protikomunistického hnutia.

Ako literát sa V. Havel svetovo preslávil svojimi drámami v duchu absurdného divadla, v nich sa mimo iného zaoberá témou moci, byrokracie a jazyka, a tiež svojím esejistickým dielom. V esejách a listoch do väzenia sa vedľa politických analýz zaoberá filozofickými otázkami slobody, moci, morálky či transcencie.

Audiencia - absurdná dráma, zaoberá sa situáciou v totalitnom Československu. Autor využíva svoje osobné skúsenosti a umiestňuje dej hry do jedného nemenovaného pivovaru. Celá hra je postavená na rozhovore dvoch hlavných hrdinov – Sládek a spisovateľa Vaňka, ktorý je sledovaný tajnou políciou. Svojimi dielami sa stal nebezpečný pre socialistickú spoločnosť, preto nemohol ďalej vykonávať svoje povolanie. Pracuje v pivovare ako pomocný robotník, váľa sudy s pivom.

Hra Audience je jednoaktová hra (jednoaktovka, tzn. bez prestávok), napísaná v roku 1975 pre pobavenie niekoľkých priateľov, ktorí sa každoročne stretávali v lete na autorovej vidieckej chalupe. Dej hry sa odohráva v Sládkovej kancelárii. Vystupujú v nej - majiteľ pivovaru Sládek a váľač sudov, pán Ferdinand Vaněk. V rozhovore Sládek vyzvedá, ako je Vaněk spokojný s prácou, ponúka mu miesto v sklade, kde by mal čas písať svoje hry. Ako protihodnotu žiada od neho stretnutie s herečkou Jiřinou Bohdalovou. Sládek sa počas celého rozhovoru posilňuje pivom, ktoré ponúka aj Vaňkovi. Sládek chce, aby mu Vaněk dával čítať svoje hry, aby mohol ďalej posilať informácie o ňom tajnej polícii, ktorou je Vaněk sledovaný. Vychvaľuje sa, zdôrazňuje svoju dobrotu a dôležitosť, vyžaduje vďačnosť. Varuje ho pred kontaktmi s Pavlom Kohoutom, ktorého nazýva Holubom. Sládek konštatuje, že o ňom nič nevie, vie len že je ženatý a že nemá vlastné deti. Vaněk však stále odmieta čokoľvek prezradiť. Na rozsiahle otázky odpovedá spisovateľ väčšinou jednoslovne, odmieta ponúkané pitie. Sládek je už "pod parou", prizná, že je v spojení s tajnou políciou a podáva o ňom písomné správy. Veľmi ho to otravuje a navrhuje Vaňkovi,(keď je ten spisovateľ), aby o sebe napísal vždy niečo sám. Sládek posilnený alkoholom je sprostý, jeho vyjadrovanie nespisovné, často vulgárne, prehovory ostro kontrastujú s veľmi slušným vystupovaním Vaňkovým, ktoré je naviac veľmi zdržanlivé. Sládek sa sťažuje na život, nadáva spisovateľovi do "inteligentov", vzápätí ho nazýva kamarátom, nežiada už ani žiadne hlásenia, plače a vzápätí zaspáva. Vaněk odchádza z kancelárie. Po chvíli opäť zaklope na dvere, Sládek sa prebúdz a Vaněk opäť vchádza do kancelárie a akoby sa nič nestalo rozhovor pokračuje. Sládek si nič nepamätá. Rozhovor začína rovnakými slovami ako na začiatku hry. Opona padá.

Literárny druh a žáner

Absurdná dráma a tragikomédia

Absurdná dráma zobrazuje skutočnosť ako nezmyselnú. Vyjadruje pocity bezmocnosti osamoteného človeka a stratu schopnosti dorozumieť sa s ostatnými ľuďmi. Ukazuje človeka ako ohrozeného mechanizmami modernej civilizácie, ktorú sám stvoril.

Tragikomédia je dráma vážnej tematiky s veselými prvkami, prípadne vyústenie závažného príbehu do šťastného konca.

Jazykové prostriedky

Vaněk hovorí spisovne. Sládek ako mu jazyk narástol. Nútená konverzácia, ktorá je udržiavaná opakujúcimi sa obratmi. Absurdita sa objavuje aj v jazyku (nezmyselnosť), keď intelektuál v podriadenej pozícii svojmu nadriadenému vyká (nestráca svoj charaktera ani v ťažkej životnej situácii – Vaněk), Sládek mu celú dobu tyká.

Hlavná myšlienka hry

Autorova dráma nastavuje zrkadlo dobe, ktorá vychováva ľudí s pokriveným charakterom, ktorí ctia zásadu: do ničoho sa veľmi nepliesť, ale maximálne využiť danú situáciu a z nej vyplývajúce výhody. Najabsurdnejšia z celého diela je postava Sládka, človeka, ktorý donášal na iných a pritom sa do očí druhých ľudí stavia ako najlepší kamarát, ako ten, ktorý chápe a pomáha. Prázdnota slov a spôsob života je vyjadrená neustálym opakovaním rovnakých fráz a nezáväzným „kecaním“. Smiešne pôsobia časté odchody na toaletu a následné zapínanie rúžporku.

V čase svojho vzniku bola hra režimom zakázaná.